

Hotărârea CNCD cu privire la neacordarea autorizației de construcție pentru Biserica Unită cu Roma

Hotărârea din 2.03.2011

Dosar nr.: 2A/2010

Petiția nr.: 779/28.01.2010

Petent: Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (autosesizare)

Reclamat: Ioan Turda, primarul comunei Săpânța, Consiliul local al comunei Săpânța

Obiect: Neacordarea autorizației de construcție pentru Biserica Unită cu Roma.

Criteriu: religie

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și sediul petentului

I.1.1. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1, București;

I.2. Numele, domiciliul și sediul reclamaților

I.2.1. Ioan Turda, primarul comunei Săpânța, Str. Principală nr. 512, Săpânța, județul Maramureș;

I.2.2. Consiliul local al comunei Săpânța, Str. Principală nr. 512, Săpânța, județul Maramureș.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Autosesizarea din 28.01.2010 arată că în Raportul Departamentului de Stat al SUA pe anul 2009 privind libertatea de religie în România apar următoarele: „Printre zonele în care autoritățile locale nu au retrocedat terenurile ce au aparținut Bisericii Greco-Catolice se numără: Chiheru de Jos, județul Maramureș [Mureș]; Rozavlea, județul Maramureș; Săpânța, județul Maramureș; Ungheni, județul Maramureș [Mureș]; Valcău de Sus și Valcău de Jos, județul Sălaj; Rozavlea, județul Maramureș; Haieu, județul Bihor; Moisei, județul Maramureș; Tășnad, județul Satu-Mare; Nădar, județul Bihor; Săliștea de Sus, județul Maramureș; Borșa, județul Maramureș”.

III. Procedura de citare

3.1. În conformitate cu art. 20 alin. (4) din O.G. nr. 137/2000, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Au fost solicitate puncte de vedere din partea Asociației Umaniste din România (adresa nr. 1018/09.02.2010, fila 3 din dosar), Bisericii Unite cu Roma (adresa nr. 1318/18.02.2010, fila 4 din dosar) și reclamaților (adresa nr. 1319/18.02.2010, fila 5 din dosar, Adresa nr. 1320/18.02.2010, fila 6 din dosar).

3.3. Reclamații au fost citați la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD) pentru data de 18.05.2011 (filele 15-16 din dosar).

3.4. La audierea din 18.05.2011 reclamatul nu s-a prezentat.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentei

4.1.1. Autosesizarea înregistrată la CNCD cu nr. 765/28.01.2010 (fila 1 din dosar) arată că în Raportul Departamentului de Stat al SUA pe anul 2009 privind libertatea de religie în România apar următoarele: „Printre zonele în care autoritățile locale nu au retrocedat terenurile ce au aparținut Bisericii Greco-Catolice se numără: Chiheru de Jos, județul Maramureș [Mureș]; Rozavlea, județul Maramureș; Săpânța, județul Maramureș; Ungheni, județul Maramureș [Mureș]; Valcău de Sus și Valcău de Jos, județul Sălaj; Rozavlea, județul Maramureș; Haieș, județul Bihor; Moisei, județul Maramureș; Tășnad, județul Satu-Mare; Nădar, județul Bihor; Săliștea de Sus, județul Maramureș; Borșa, județul Maramureș”.

4.2. Susținerile reclamațiilor

4.2.1. Prin adresa nr. 1009/01.04.2010, înregistrată la CNCD cu nr. 2582/06.04.2010 (fila 7 din dosar) primul reclamat arată că autoritățile locale au aprobat construirea bisericii greco-catolice la nr. 418/487, însă Biserica Greco-Catolică, fără autorizație, a ridicat o baracă la nr. 909, amenajat pentru desfășurarea activității religioase. Depune acte în susținerea celor afirmate (filele 8-12 din dosar).

4.2.2. Prin adresa nr. 1567/17.05.2010, înregistrată la CNCD cu nr. 3951/18.05.2010 (fila 24 din dosar) primul reclamat depune acte la dosar (filele 25-55 din dosar).

4.3. Susținerile Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică

4.3.1. Prin adresa nr. 60/31.03.2010, înregistrată la CNCD cu nr. 2700/08.04.2010 (fila 13 din dosar), se arată că autorizația de construcție nu a fost emisă, totodată la data de 9.03.2010 s-a repus documentația pentru obținerea PUD. Depune acte în susținerea celor afirmate (fila 13 din dosar).

4.3.2. Prin adresa nr. 14/07.07.2010, înregistrată la CNCD cu nr. 5669/14.07.2011 (filele 56-61 din dosar), privind obiectul petiției, se arată următoarele:

- biserica din Cimitirul Vesel Săpânța a fost construită în stil neo-gotic de Parohia Greco-Catolică în anul 1886;
- în anul 2002 Episcopia Greco-Catolică de Maramureș a cumpărat un teren intravilan aflat la nr. 909;
- în anul 2003 s-au solicitat și obținut de la Consiliul Județean Maramureș certificate de urbanism pentru biserică și casă parohială la nr. 909, arătând că sunt necesare hotărâri de aprobare a Planului Urbanistic de Detaliu, ce se eliberează de Consiliul local al comunei Săpânța;
- cererea a fost respinsă de Consiliul Local în 2003, pe motivul că documentația nu a fost completă;
- documentația a fost completată și s-a depus o nouă cerere, înregistrată cu nr. 1488/03.07.2003;
- prin Hotărârea nr. 15/2003 s-a aprobat construirea bisericii, dar la nr. 418/487, fără să se ceară acest lucru;
- hotărârea a fost revocată prin Hotărârea nr. 20/2003;

- au urmat mai multe procese, în urma cărora instanțele de judecată au constatat că reclamații nu au soluționat prin motivare cererea Bisericii Unite cu Roma;

Depune acte în susținerea celor afirmate (filele 62-122 din dosar).

4.4. Susținerile Parohiei Ortodoxe Române Săpânța

4.3.1. Fără solicitare, s-a depus la dosar adresa înregistrată la CNCD cu nr. 3472/03.05.2010 (filele 18-19 din dosar), care acuză Parohia Greco-Catolică de comiterea unor fapte ilegale și de afectarea imaginii Parohiei Ortodoxe Române.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Articolul 2 al O.G. nr. 137/2000 prevede următoarele:

„(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

[...]

(3) Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare.

(4) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”.

5.2. Protocolul nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului, art. 1 prevede interzicerea generală a discriminării: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”.

5.3. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă” (de exemplu, *Fredin c. Suedia*, 18 februarie 1991; *Hoffman c. Austria*, 23 iunie 1993, *Spadea și Scalabrino c. Italia*, 28 septembrie 1995, *Stubbings ș.a. c. Regatul Unit*, 22 octombrie 1996).

5.4. Colegiul Director constată că Biserica Unită cu Roma, începând cu anul 2003, a solicitat în mod repetat din partea reclamaților să aprobe Planul Urbanistic de Detaliu la nr. 909, dar fără succes.

5.5. Instanțele de judecată au arătat că la aceste cereri nu au fost acordate răspunsuri motivate: „Hotărârea adoptată de către pârât [Consiliul Local Săpânța], cu nr. 14/2006 poate fi calificată drept un răspuns nejustificat de a soluționa o cerere – în înțelesul Legii contenciosului administrativ – întrucât absența expunerii de motive și justificare legală pentru adoptarea hotărârii amintite mai sus apare ca fiind o exprimare explicită, cu exces de putere – respectiv prin exercitarea dreptului de apreciere al autorităților publice prin încălcarea drepturilor și libertăților cetățenilor – a voinței de a nu rezolva cererea unei persoane” (decizia civilă nr. 1699/01.10.2007).

5.5. În consecință, Colegiul Director consideră că lipsa de răspuns motivat pe o perioadă îndelungată la cererea de aprobare a Planul Urbanistic de Detaliu la nr. 909 reprezintă o practică aparent neutră care dezavantajează nejustificat persoanele aparținând cultului greco-catolic. Această practică, cum arată și instanțele de judecată, nu este justificată obiectiv de un scop legitim. Nerenunțarea de către Biserica Unită cu Roma la drepturi patrimoniale nu reprezintă o justificare obiectivă.

5.6. Această faptă reprezintă totodată și un comportament pasiv care, prin efectele pe care le generează, defavorizează nejustificat comunitatea greco-catolică din localitatea Săpânța.

5.7. În concluzie, se recomandă reclamaților să depună toate diligențele necesare pentru a soluționa solicitarea Bisericii Unite cu Roma conform prevederilor legale în domeniu.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu cinci voturi pentru și unul împotriva (Jura Cristian) al membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Lipsa răspunsului motivat pe o perioadă îndelungată la cererea de aprobare a Planul Urbanistic de Detaliu la nr. 909 reprezintă discriminare indirectă conform art. 2 alin. (3), totodată și o faptă contravențională conform art. 2 alin. (4) a O.G. nr. 137/2000, republicată;

2. Recomandă primarului comunei Săpânța și a Consiliului local Săpânța să depună toate diligențele necesare pentru a soluționa solicitarea Bisericii Unite cu Roma conform prevederilor egale în domeniu;

3. Clasarea dosarului;

4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica reclamaților, Ambasadei SUA din București, Bisericii Unită cu Roma, Asociației Umaniste din România.

[...]

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC, GERGELY DEZIDERIU, HALLER ISTVÁN, JURA CRISTIAN, VASILE ALEXANDRU VASILE, VLAȘ CLAUDIA SORINA